

Společná zpráva Rady a Komise pro rok 2015 o provádění strategického rámce evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy (ET 2020)

Nové priority evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy

(2015/C 417/04)

1. KONTEXT

Evropa stojí před řadou naléhavých úkolů: obnovit tvorbu pracovních míst a zajistit hospodářskou obnovu; dosáhnout udržitelného růstu; překlenout investiční mezery; posílit sociální soudržnost; koordinovat reakci na příliv migrantů; věnovat zvláštní pozornost předcházení radikalizaci a násilí. Zároveň musí řešit dlouhodobé výzvy, jako je stárnutí, přizpůsobování se digitálnímu věku a soutěž v celosvětové znalostní ekonomice.

Politická reakce Evropy v rámci politických směrů Evropské komise „Nový začátek pro Evropu: Moje agenda pro zaměstnanost, růst, spravedlnost a demokratickou změnu ⁽¹⁾“ představuje nový začátek. Existují přesvědčivé hospodářské důvody pro to, aby odvětví vzdělávání a odborné přípravy jakožto sektor příznivý pro růst hrálo v rámci této nové agendy rozhodující úlohu. Investice do lidského kapitálu představují dobře vynaložené prostředky. Kvalitní vzdělávání a odborná příprava pomáhají podporovat udržitelný hospodářský růst, jakož i udržitelný rozvoj: jsou hybnou silou výzkumu a vývoje, inovací, produktivity a konkurenceschopnosti. Členské státy by měly provést nezbytné investice do všech systémů vzdělávání a odborné přípravy a cílem zlepšit jejich účinnost a efektivitu při zvyšování dovedností a kompetencí pracovní síly, a umožnit jim tak lépe předvídat a reagovat na rychle se měnící potřeby dynamických trhů práce v kontextu zvyšující se digitalizace ekonomiky a změn v oblasti technologií, životního prostředí a demografie. Členské státy by měly zintenzivnit úsilí o zlepšení přístupu všech osob ke kvalitnímu celoživotnímu učení a provádět strategie aktivního stárnutí umožňující prodloužení produktivního věku.

Tragické výbuchy násilného extremismu na počátku roku 2015 jasně připomněly, že jsou naše společnosti zranitelné. Vzdělávání a odborná příprava hrají důležitou úlohu při zajišťování toho, aby lidské a občanské hodnoty, které sdílíme, byly zachovány a předány budoucím generacím, s cílem podporovat svobodu myšlení a projevu, sociální začlenění a respektování ostatních, jakož i za účelem předcházení a boje proti diskriminaci ve všech jejích podobách, s cílem posílit výuku a přijetí těchto společných základních hodnot a položit základy pro společností otevřenější začlenění prostřednictvím vzdělávání, a to od útlého věku. ⁽²⁾ Vzdělávání a odborná příprava mohou napomoci k předcházení chudobě a sociálnímu vyloučení a k jejich řešení, k podpoře vzájemné úcty a vytvoření základu pro otevřenou a demokratickou společnost, na níž spočívá aktivní občanství.

Současně čelí systémy vzdělávání a odborné přípravy výzvě zajištění rovného přístupu k vysoce kvalitnímu vzdělání, zejména zapojením nejvíce znevýhodněných osob a začleněním osob z různých prostředí, včetně odpovídajícího začlenění nově příchozích migrantů ⁽³⁾, do vzdělávacího prostředí, a tím i posílení sociální konvergence.

V této souvislosti vzdělávání a odborná příprava podstatným způsobem přispívají k řadě strategií a iniciativ EU, včetně strategie Evropa 2020, záruk pro mladé lidi, Iniciativy na podporu zaměstnanosti mladých lidí, iniciativy týkající se jednotného digitálního trhu, Evropského programu pro bezpečnost a evropského programu pro migraci a investičního plánu pro Evropu, přičemž odpovědnost členských států za jejich systémy vzdělávání a odborné přípravy je respektována v plné míře. Spolupráce v rámci ET 2020 doplňuje vnitrostátní opatření a prostřednictvím vzájemné výměny zkušeností, vzájemného učení a shromažďování důkazů a údajů podporuje členské státy v provádění reform, jež mají dále zlepšit jejich výsledky.

Vzdělávání a odborná příprava poskytují jednotlivcům znalosti, dovednosti a kompetence, které jim umožňují rozvíjet se a rozhodovat o svém životě, neboť jim rozšiřují obzory, dobře je vybavují pro budoucí život, pokládají základy aktivního občanství a demokratických hodnot a prosazují začleňování, spravedlnost a rovnost.

⁽¹⁾ Předloženo předsedou Komise Jeanem-Claudem Junckerem Evropskému parlamentu ve Štrasburku dne 15. července 2014.

⁽²⁾ Prohlášení o prosazování občanství a společných hodnot svobody, tolerance a nediskriminace v procesu vzdělávání, Paříž 17. března 2015.

⁽³⁾ Pokud je v tomto textu učiněn odkaz na migranty, platí následující:

Tím není dotčena právní situace, pokud jde o přístup ke vzdělávání a odborné přípravě pro různé kategorie migrantů, podle příslušného mezinárodního práva, práva Evropské unie a vnitrostátního práva.

Monitor vzdělávání a odborné přípravy z roku 2015, který předložila Komise, poukazuje na přetrvávající závažné problémy:

- v celé EU má až 22 % dětí ve věku 15 let slabé školní výsledky v matematice; mezi žáky s nízkým socioekonomickým postavením se jedná o znepokojující 36,6 %. Kromě toho má 18 % 15letých dětí špatné výsledky ve čtení a 17 % dosahuje slabých školních výsledků v přírodních vědách; Slabých výsledků v těchto studijních oborech dosahují přibližně ze 60 % častěji chlapci než dívky ⁽⁴⁾;
- čtvrtina dospělých v Evropě uvízne v pasti nízké kvalifikace, která omezuje přístup na pracovní trh a současně brání možnosti dalšího vzdělávání nebo odborné přípravy; pouze 4,4 % z 66 milionů dospělých osob s nanejvýš nižší úrovní středního vzdělání se účastní dalšího vzdělávání; ⁽⁵⁾
- k předčasnému opouštění vzdělávání ⁽⁶⁾ dochází v současné době v 11,1 % případů. Ačkoli bylo při plnění hlavního cíle společné strategie Evropa 2020 dosaženo dobrého pokroku, stále je v Evropě více než 4,4 milionů případů předčasného odchodu ze škol a přibližně 60 % z nich jsou neaktivní nebo nezaměstnaní, což znamená vyšší riziko sociálního vyloučení a nižší občanské angažovanosti;
- podíl osob s vysokoškolským vzděláním ⁽⁷⁾ se nadále zlepšuje a nyní činí 37,9 %. Dobrého pokroku bylo opět dosaženo v plnění společného hlavního cíle strategie Evropa 2020, avšak zaměstnatelnost absolventů zůstává v celé EU na stejné úrovni.

Komplexní hodnocení strategického rámce ET 2020 v polovině období provedené v roce 2014, do něhož byly zapojeny členské státy a hlavní zúčastněné subjekty a jež posloužilo jako základ pro tuto zprávu, dospělo ke třem hlavním politickým závěrům:

- bylo potvrzeno, že integrovaný rámec vztahující se na vzdělávání a odbornou přípravu na všech úrovních představuje přínos. Dnešní potřeba flexibility a prostupnosti mezi způsoby učení vyžaduje politickou soudržnost od předškolní a školní až po vysokoškolskou úroveň vzdělávání a v rámci odborného vzdělávání a přípravy a dalšího vzdělávání, a tudíž prosazování zásady celoživotního učení;
- čtyři strategické cíle rámce ET 2020 (a stávající referenční úrovně EU) jsou nadále platné, protože v závěrech Rady o rámci ET 2020 přijatých v roce 2009 byly vyjádřeny komplexním způsobem zaměřeným na budoucnost, a proto poskytují pevný základ pro činnosti v rámci ET 2020 do roku 2020. Je však třeba přenastavit politické zaměření tak, aby byla pozornost věnována jak naléhavým výzvám v oblasti hospodářství a zaměstnanosti, tak úloze vzdělávání při prosazování rovnosti a začleňování a při předávání společných evropských hodnot, mezikulturních kompetencí a aktivního občanství;
- rámec ET 2020 významným způsobem přispívá k naplňování celkové agendy EU pro růst, zaměstnanost a investice, včetně evropského semestru. V tomto ohledu by mohlo být posíleno získávání faktických údajů a vzájemné učení v souvislosti s reformními úkoly, případně i konkrétní relevantnost rámce pro jednotlivé země.

V souvislosti s výše zmíněnými výzvami a politickými závěry a v zájmu lepšího sladění strategického rámce ET 2020 s politickým mandátem a prioritami EU je v této společné zprávě navrženo, aby evropská spolupráce podle tohoto rámce probíhala až do roku 2020, a aby tedy byl její pracovní cyklus prodloužen ze tří na pět let.

2. HLAVNÍ VÝZVY URČUJÍCÍ VÝBĚR BUDOUCÍCH PRIORIT

Tato kapitola vychází z hodnocení a současně uznání rozdílů mezi členskými státy a ukazuje hlavní vývoj a výzvy v oblasti evropského vzdělávání a odborné přípravy, které vedly k určení nových **prioritních oblastí** a **konkrétních témat** k další práci do roku 2020.

Nové *prioritní oblasti* jsou následující:

- relevantní a vysoce kvalitní znalosti, dovednosti a kompetence získané během procesu celoživotního učení se zaměřením na výsledky učení pro zaměstnatelnost, inovace, aktivní občanství a dobré životní podmínky;
- inkluzivní vzdělávání, rovnost, spravedlnost, nediskriminace a prosazování občanských kompetencí;

⁽⁴⁾ Výsledky průzkumu PISA OECD z roku 2012: Excellence prostřednictvím rovnosti.

⁽⁵⁾ Průzkum dovedností dospělých: dopady na politiky v oblasti vzdělávání a odborné přípravy v Evropě, Evropská komise, 2013.

⁽⁶⁾ Podíl osob ve věku 18–24 let, které dosáhly pouze nižší úrovně středního vzdělání či vzdělání nižšího a které se již vzdělávání nebo odborné přípravy neúčastní.

⁽⁷⁾ Procentní podíl osob ve věku od 30 do 34 let, které úspěšně dokončily vysokoškolskou úroveň vzdělání (Eurostat).

- otevřenost a inovativnost vzdělávání a odborné přípravy, mimo jiné plným přijetím digitálního věku;
- intenzivní podpora učitelů, školitelů, vedoucích pracovníků škol a dalších pedagogických pracovníků;
- transparentnost a uznávání dovedností a kvalifikací za účelem usnadnění učení a mobility pracovních sil;
- udržitelné investice, kvalita a účinnost systémů vzdělávání a odborné přípravy.

Tyto prioritní oblasti a s nimi související konkrétní otázky jsou uvedeny v příloze tohoto dokumentu.

2.1 Kvalita a relevantnost výsledků učení mají klíčový význam pro rozvoj dovedností a kompetencí

Nízká úroveň základních znalostí a dovedností v Evropě brání hospodářskému pokroku a závažně omezuje jednotlivce v jejich profesní, sociální a osobní realizaci. V zájmu posílení zaměstnatelnosti, inovací a aktivního občanství a na základě doporučení Evropského parlamentu a Rady z roku 2006 o klíčových schopnostech pro celoživotní učení, musí být základní dovednosti provázány dalšími klíčovými kompetencemi a postoji: tvořivostí, podnikavostí a smyslem pro iniciativu, digitálními kompetencemi⁽⁸⁾, kompetencemi v oblasti cizích jazyků, kritickým myšlením, mimo jiné prostřednictvím elektronické a mediální gramotnosti, a dovednostmi odrážejícími rostoucí potřeby například v odvětví zeleného hospodářství, digitálním odvětví a ve zdravotnictví.

Kvalitu výsledků učení je třeba stimulovat v horizontu celého života. Přestože byly komplexní strategie celoživotního učení zavedeny ve většině členských států, je třeba, aby takové strategie vypracovaly všechny země a zajistily tak prostupnost mezi různými formami a úrovněmi učení a od vzdělávání a odborné přípravy po pracovní proces. To vyžaduje trvalé úsilí v oblasti koordinace a partnerství mezi různými oblastmi vzdělávání a mezi vzdělávacími institucemi a příslušnými zúčastněnými stranami.

Výchozím bodem a jedním z neúčinnějších prostředků zvyšování způsobilosti v klíčových kompetencích **jsou předškolní vzdělávání a péče**, které se však potýkají s dvojitou výzvou – rozšiřováním přístupu a zlepšováním kvality. Poskytování služeb pro děti mladší tří let je v některých zemích zvláště problematické. Jak je uvedeno v rámci kvality předškolního vzdělávání a péče, který vypracovali odborníci z členských států během předchozího pracovního cyklu, pro další práci by klíčový význam mohly mít otázky jako zlepšování přístupu, zaměření na znevýhodněné osoby, profesionalizace zaměstnanců a účinnost systémů správy, vytváření vzdělávacích programů, systémy financování a monitorování.

Opatření zaměřená na omezení předčasného opouštění vzdělávání byla zavedena všemi členskými státy, ale nepředstavovala vždy komplexní strategii, jak to vyžaduje doporučení Rady z roku 2011,⁽⁹⁾ nebo rovnocenné fakticky podložené politiky. Aby byla reakce úspěšná, je nezbytné přijmout dlouhodobý závazek a navázat spolupráci napříč sektory se zaměřením na správnou kombinaci opatření v oblasti prevence, včasné intervence a nápravy. Politiky zaměřené na omezování předčasného opouštění vzdělávání uplatňované ve školách by měly zahrnovat přístupy založené na spolupráci, aktivní zapojení rodičů, partnerství s vnějšími zúčastněnými subjekty a společenstvím, opatření na podporu dobrých podmínek žáků a vysoce kvalitní vedení a poradenství s cílem zajistit, aby měl každý žák stejnou příležitost, pokud jde o přístup k vysoce kvalitnímu vzdělávání, účast na něm a prospěch z něj, a aby mohli všichni účastníci vzdělávání plně zhodnotit svůj potenciál.

Systémy vysokoškolského vzdělávání by měly podporovat znalostní ekonomiku a reagovat na potřeby společnosti. Vysokoškolské vzdělávání musí účinně reagovat na požadavky měnící se společnosti a trhu práce zvyšováním úrovně dovedností a lidského kapitálu Evropy a posilováním svého přínosu k ekonomickému růstu. Pro dosažení těchto cílů by se mělo zajistit, aby se modernizace soustředila na součinnost mezi vzděláváním, výzkumem, inovacemi a zaměstnaností, při současném propojení institucí vysokoškolského vzdělávání a místního prostředí a regionů, uplatňování inovativních přístupů k posílení relevantnosti vzdělávacích programů, mimo jiné za použití IKT, a zlepšení přechodu do zaměstnání a prohloubení mezinárodní spolupráce. Jelikož snižovat míru předčasného opouštění vzdělávání a zvyšovat počty absolventů vysokých škol je pro mnohé členské státy nadále problematické, zvláště ve znevýhodněných skupinách, prioritou je nutnost zajistit, aby všechny formy vysokoškolského vzdělávání poskytovaly studentům odpovídající znalosti, dovednosti a kompetence na vysoké úrovni, které je připraví na jejich budoucí profesní dráhu. Vysokoškolské vzdělávání musí rovněž přispět k přípravě studentů pro aktivní občanství založené na otevřeném postoji a kritickém myšlení, ale i podporovat osobní rozvoj a současně plnit v celém rozsahu svou roli při předávání a přinášení poznatků.

⁽⁸⁾ Učení v oblasti digitálních kompetencí a jejich získávání se netýká jen vlastních dovedností souvisejících s komunikačními a informačními technologiemi (IKT), ale i bezpečného, kooperativního a kreativního využívání těchto technologií, včetně kódování.

⁽⁹⁾ Proti tomuto doporučení hlasovalo Spojené království.

Odborné vzdělávání a příprava hrají klíčovou úlohu z hlediska rozvoje relevantních dovedností. Absolventi odborného vzdělávání a přípravy již ve většině členských států vykazují vysokou míru zaměstnanosti. Toho bylo dosaženo díky opatřením zaměřeným na zvýšení výkonnosti, kvality a přitažlivosti odborného vzdělávání a přípravy, která byla přijata v období let 2011–2014 v rámci kodaňského procesu k naplnění cílů vymezených v komuniké z Brugg z roku 2010. Vedle oblastí střednědobých cílů vymezených v závěrech z Rigy ze dne 22. června 2015 (viz příloha) by měly následovat další reformy. Rozvoje relevantních dovedností by mělo být dosahováno dalším prosazováním všech forem praktického vyučování, jako jsou stáže, učňovství a systémy duálního odborného vzdělávání a přípravy, posílením Evropské aliance pro učňovskou přípravu, rozvojem dalších partnerství se všemi zúčastněnými stranami na místní, regionální a celostátní úrovni a lepším předvídaním budoucích potřeb v oblasti dovedností. Současně by měl být posílen počáteční i další profesní rozvoj učitelů, školitelů a mentorů působících v oblasti odborného vzdělávání a přípravy, mimo jiné prostřednictvím stáží v podnicích a průmyslu, které by jim umožňovaly sledovat vývoj v dané oblasti.

Další vzdělávání jakožto základ doškolování, rekvalifikace, aktivního občanství a sociální soudržnosti. Vzhledem k výsledkům nedávných výzkumů⁽¹⁰⁾, jež vedle dopadu globalizace na potřeby v oblasti dovedností a na vysokou mírou nezaměstnanosti poukázaly na nízkou úroveň základních dovedností u dospělých, je nezbytné posílit provádění obnoveného evropského programu pro vzdělávání dospělých. K prioritám by měla patřit účinnější správa, významný nárůst v nabídce a jejím využívání, flexibilnější poskytování, širší přístup, důkladnější monitorování a lepší zajišťování kvality (viz příloha). Další vzdělávání poskytuje nově přichozím migrantům a osobám z přistěhovaleckého prostředí příležitost k dalšímu vzdělávání nebo rekvalifikaci a zvyšuje jejich šance začlenit se na trh práce a do společnosti.

2.2 Vzdělávání a odborná příprava mají zásadní význam pro prosazování sociální soudržnosti, rovnosti, nediskriminace a vytváření občanských kompetencí

Nerovnost je za posledních 30 let ve většině evropských zemí a zemí OECD na nejvyšší úrovni a má negativní dopad na výsledky vzdělávání, neboť vzdělávací systémy mají tendenci reprodukovat stávající vzorce socioekonomického postavení. Prioritou proto musí být prolomení mezigeneračního cyklu nízkých kvalifikací. Většina členských států přijala opatření ke zlepšení přístupu ke vzdělávání pro znevýhodněné účastníky vzdělávání. V oblasti vzdělávání však přetrvávají značné rozdíly a zajištění přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a odborné přípravě, počínaje předškolním vzděláváním a péčí, nadále představuje v několika oblastech v EU problém. Je zapotřebí přijmout účinná opatření s cílem reagovat na rozmanitost ve všech jejích podobách a poskytovat všem účastníkům vzdělávání inkluzivní vzdělávání a odbornou přípravu, se zaměřením na znevýhodněné skupiny, jako jsou účastníci vzdělávání se zvláštními potřebami, nově přichozí migranti, osoby z přistěhovaleckého prostředí a Romové. Měl by být plně mobilizován systém záruk pro mladé lidi (např. umísťování pracovních sil na trh práce, učňovství a druhá šance na vzdělání a odbornou přípravu).

Je třeba řešit genderové rozdíly ve vzdělávání a odborné přípravě, které vycházejí mimo jiné z přetrvávajících genderových stereotypů, a zabývat se odlišnostmi ve volbě studijních oborů ze strany žen a mužů. Nelze tolerovat šikanu, obtěžování a násilí ve vzdělávacím prostředí, včetně těchto jevů spojených s příslušností k určitému pohlaví. Vzdělávací instituce a učitelé, školitelé, vedoucí pracovníci škol a další pedagogičtí pracovníci musí být vybaveni a podporováni takovým způsobem, aby účastníci vzdělávání ve svých vzdělávacích prostředích získávali zkušenost se začleňováním, rovností, spravedlností, nediskriminací a demokratickým občanstvím. Je třeba posílit otevřená vzdělávací prostředí, jako jsou veřejné knihovny, otevřená střediska pro další vzdělávání a otevřené univerzity, jakožto prostředky sloužící k prosazování sociálního začleňování.

Pařížské prohlášení přijaté ministry školství dne 17. března 2015 vyzvalo k přijetí opatření na všech úrovních, která by posílila úlohu vzdělávání při prosazování občanství a společných hodnot svobody, tolerance a nediskriminace, a dále při posilování sociální soudržnosti a napomáhání mladým lidem k tomu, aby se stávali zodpovědnými, nepředpojatými a aktivními členy naší rozmanité společnosti vstřícné vůči začleňování⁽¹¹⁾. Vzdělávání má význam pro předcházení marginalizaci a radikalizaci a pro potírání těchto jevů. Hlavní prioritou v novém pracovním cyklu jsou kroky navazující na toto prohlášení. Tyto kroky budou mít podobu společné analýzy, vzájemného učení, pracovních jednání, šíření osvědčených postupů a konkrétních opatření podpořených finančními prostředky z programu Erasmus+, a to v souladu s následujícími čtyřmi oblastmi vymezenými v uvedeném prohlášení: i) zajistit, aby děti a mladí lidé získali sociální, občanské a mezikulturní kompetence prosazováním demokratických hodnot a základních práv, sociálního začleňování a nediskriminace, jakož i aktivního občanství; ii) prohlubovat kritické myšlení a mediální gramotnost; iii) podporovat

⁽¹⁰⁾ Viz zejména průzkum dovedností dospělých, provedený OECD v rámci Programu pro mezinárodní hodnocení kompetencí dospělých (PIAAC).

⁽¹¹⁾ Neformální vzdělávání je důležité pro podporu sociální a demokratické účasti mladých lidí, což je jedna z priorit rámce spolupráce EU v oblasti mládeže (zpráva o mládeži v EU za rok 2015).

vzdělávání znevýhodněných dětí a mladých lidí a iv) prosazovat mezikulturní dialog pomocí všech forem učení ve spolupráci s dalšími příslušnými politikami a zúčastněnými stranami.

Se stávajícím přílivem migrantů do Evropy se význam výše uvedených oblastí činnosti prohlubuje. Příchod lidí z rozdílných prostředí představuje pro odvětví vzdělávání a odborné přípravy a zúčastněné strany v celé Evropě výzvu. Začlenění migrantů, kteří zůstávají v našich zemích, do systémů vzdělávání a odborné přípravy je klíčovým krokem na cestě k jejich sociálnímu začlenění, zaměstnatelnosti, profesní a osobní realizaci a aktivnímu občanství. V této souvislosti má prvořadý význam usnadnění skutečného osvojení jazyka nebo jazyků hostitelské země. Úspěšné začlenění migrantů dále závisí rovněž na rozvoji mezikulturních dovedností mezi učiteli, školiteli, vedoucími pracovníky škol, dalšími členy pedagogického sboru, účastníky vzdělávání a rodiči, s cílem zajistit lepší připravenost na multikulturní rozmanitost ve vzdělávacím prostředí. Evropský rozměr migrace vyzdvihuje, že je namístě poskytnout členským státům plnou podporu v jejich integrační činnosti, a to mimo jiné prostřednictvím společné analýzy, vzájemného učení, konferencí a šíření osvědčených postupů.

2.3 Relevantní a vysoce kvalitní učení vyžaduje ...

Aktivnější využívání inovativních pedagogických metod a nástrojů pro rozvoj digitálních kompetencí: Vzdělávání a odborná příprava na všech úrovních mohou využívat výhod, které přinese zavedení dobře vyzkoušených pedagogických postupů a didaktických materiálů, u nichž se prokázalo, že mají u rozmanitých účastníků vzdělávání schopnost konkrétním způsobem přispívat k inkluzivnímu a motivovanému učení. Některé členské státy informují o iniciativách, jejichž cílem je posílení digitálních kompetencí učitelů i účastníků vzdělávání, a třetina zemí zavedla vnitrostátní strategie digitalizace vzdělávání. Nicméně je ještě třeba splnit důležité úkoly. Společnosti jsou stále více digitální, což vyvolává poptávku po digitálních kompetencích. Vzdělávání a odborná příprava musí na tuto potřebu reagovat, což vyžaduje investice do infrastruktury, organizační změny, digitální zařízení a digitální kompetence učitelů, školitelů, vedoucích pracovníků škol a dalších členů pedagogického sboru, jakož i vytváření digitálních (a otevřených) vzdělávacích zdrojů a kvalitního vzdělávacího softwaru. Vzdělávání a odborná příprava by měly využívat přínosů z rozvoje nových IKT a zavádět inovativní a aktivní pedagogické postupy založené na participativních a projektových metodách. Otevřená vzdělávací prostředí – například veřejné knihovny, otevřená střediska pro další vzdělávání a otevřené univerzity – mohou napomoci ke spolupráci mezi různými oblastmi vzdělávání, rovněž pokud jde o znevýhodněné účastníky vzdělávání.

Intenzivní podpora učitelů, školitelů, vedoucích pracovníků škol a dalších členů pedagogického sboru, kteří hrají klíčovou úlohu při zajišťování úspěchu účastníků vzdělávání a při provádění politiky v oblasti vzdělávání: Mnoho členských států uplatňuje opatření na zlepšení odborné přípravy učitelů a zdůrazňuje, že k tomuto účelu by mělo být vhodné počáteční vzdělávání a další profesní rozvoj učitelů a školitelů, které propojují konkrétní předměty, pedagogické postupy a praxi. Prioritou zůstává vybavení příslušných zaměstnanců na všech úrovních a ve všech odvětvích vzdělávání a odborné přípravy solidními pedagogickými dovednostmi a kompetencemi vycházejícími ze spolehlivého výzkumu a praxe. Měli by se naučit poradit si s individuálními potřebami účastníků vzdělávání i s rostoucí rozmanitostí, pokud jde o jejich sociální, kulturní, ekonomický a zeměpisný původ, aby se předešlo předčasnému opouštění vzdělávání, aby optimálním způsobem využívali inovativní pedagogické postupy a nástroje IKT, a současně by jim měla být hned na počátku profesní dráhy poskytnuta podpora při zapracování.

V mnoha státech je stále větší překážkou kvalitního vyučování nedostatek pracovníků a zároveň se výrazně snižuje zájem o povolání učitele. Členské státy by tudíž měly přijmout opatření s cílem zvýšit atraktivitu a status učitelského povolání.⁽¹²⁾ Jsou nutné komplexní dlouhodobé politiky, které zajistí, že budou vybráni nejhodnější kandidáti z rozdílných prostředí a s rozličnými zkušenostmi a že učitelé budou mít atraktivní příležitosti pro profesní rozvoj, mimo jiné i za účelem kompenzace stávající silné genderové předpojatosti.

Usnadnění mobility ve vzdělávání na všech úrovních: Z prvního srovnávacího přehledu výsledků v oblasti mobility (2014), který byl vypracován v návaznosti na doporučení Rady o mobilitě ve vzdělávání z roku 2011, vyplývá, že podmínky pro mobilitu ve vzdělávání se u jednotlivých členských států ve značné míře liší, přičemž přetrvávají značné překážky z hlediska informací, podpory studentů a uznávání. Je třeba sledovat opatření v oblasti transparentnosti, zajištění kvality a ověřování a uznávání dovedností a kvalifikací a pokračovat v jejich provádění. Jsou zapotřebí lepší údaje pro monitorování skutečností v oblasti mobility.

Prioritou zůstane podpora internacionalizace vysokoškolského vzdělávání a odborného vzdělávání a přípravy. Součástí tohoto úsilí by mohla být politická spolupráce s dalšími regiony světa v oblasti zajišťování kvality a podpory výsledků učení, rozvoje strategických partnerství a společných studijních programů a prosazování mobility studentů, zaměstnanců a výzkumných pracovníků, jakož i snaha o usnadnění využívání kvalifikací získaných mimo EU.

⁽¹²⁾ Politická opatření na zlepšení atraktivitu učitelského povolání v Evropě, Evropská komise, 2013.

Posílená a zjednodušená transparentnost a nástroje uznávání na úrovni EU a větší součinnost mezi nimi: Pro mobilitu, zaměstnatelnost a celoživotní učení je zásadní transparentnost a nástroje uznávání. Některé z nich, jako například Europass, se hojně používají. S cílem zajistit větší transparentnost většina členských států vytvořila národní rámce kvalifikací, jež odkazují na evropský rámec kvalifikací. Některé členské státy zavedly evropský systém kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu (ECVET), evropský referenční rámec pro zajišťování kvality v oblasti odborného vzdělávání a přípravu a rámec kvalifikací pro Evropský prostor vysokoškolského vzdělávání.

Další úsilí by mělo být zaměřeno na podporu ověřování neformálního a informálního učení, jakož i na usnadnění transparentnosti a srovnatelnosti kvalifikací v celé Evropě. Pokud jde o nově příchozí migranty, stávající nástroje transparentnosti by rovněž mohly napomoci k lepšímu porozumění zahraničním kvalifikacím v EU a naopak. Vhodné uznávání a ověřování může podpořit využívání otevřených a inovativních postupů učení, včetně postupů využívajících digitální technologii.

Další činnost by se rovněž měla zaměřit na účinnější provádění evropského rámce kvalifikací a národních rámců kvalifikací a na další rozvíjení evropského rámce kvalifikací za účelem posílení transparentnosti a srovnatelnosti kvalifikací. Využití evropského rámce kvalifikací a národních rámců kvalifikací může podpořit stávající postupy uznávání a tyto postupy tak usnadnit.

Zvláštní pozornost by měla být také věnována, po provedení předběžného posouzení dopadu, zjednodušení a racionalizaci stávajících prostředků EU, jako jsou například nástroje, portály a další služby v oblasti dovedností a kvalifikací zaměřené na širší veřejnost s cílem posílit jejich dosah.

Odstranění investiční mezery: účinné investice do kvalitního vzdělávání a odborné přípravy jsou zdrojem udržitelného růstu. Nicméně od doby krize jsou veřejné rozpočty napjaté a některé členské státy reálnou hodnotu svých výdajů v oblasti vzdělávání a odborné přípravy omezily. To znamená, že je třeba členské státy podporovat v navrhování reform, díky nimž bude poskytování kvalitního vzdělávání a odborné přípravy v širších společenských souvislostech účinnější. Investiční plán pro Evropu, Erasmus+, evropské strukturální a investiční fondy, včetně Iniciativy na podporu zaměstnanosti mladých lidí a programu Horizont 2020, mohou pomoci stimulovat investice a podpořit politické priority rámce ET 2020 a zároveň zajistit pevné vazby s politikami.

3. METODY ŘÍZENÍ A PRACOVNÍ METODY

Od vydání společné zprávy v roce 2012 se řízení strategického rámce ET 2020 zlepšilo, zejména díky lepšímu získávání faktických údajů (monitor vzdělávání a odborné přípravy) a posílení funkčnosti pracovních skupin, jakož i rozvoji pravidelných platform pro výměnu zkušeností mezi hlavními zúčastněnými stranami, jako je např. Evropské fórum pro vzdělávání, odbornou přípravu a mládež. Hodnocení naznačuje konsensus ohledně následujícího přístupu v příštím pracovním cyklu:

- pro zajištění účinnosti rámce ET 2020 jsou nezbytné **spolehlivé analytické údaje a monitorování pokroku**, přičemž údaje budou shromažďovány a monitorování pokroku bude prováděno ve spolupráci s Eurostatem, sítí Eurydice, Evropským střediskem pro rozvoj odborného vzdělávání (Cedefop), OECD a dalšími organizacemi;
- prioritou je i nadále zjednodušení a **racionalizace podávání zpráv** v rámci ET 2020, což bude podporováno prodloužením pracovního cyklu na pět let. Optimálním způsobem se bude přistupovat k analytickým a aktuálním skutečnostem a údajům poskytovaným například prostřednictvím sítě Eurydice a Cedefopu (ReferNet). Kromě toho budou v kapitolách monitoru vzdělávání a odborné přípravy týkajících se jednotlivých zemí rovněž zohledněny aktualizované vnitrostátní údaje, bude-li to z hlediska metodického postupu správné;
- **pevnější vazby mezi oblastmi vzdělávání, podnikání a výzkumu, jakož i zapojení sociálních partnerů a občanské společnosti** posílí dopad rámce ET 2020 a relevantnost výukových systémů pro zvyšování evropské inovační kapacity. V tomto ohledu určují směr vývoje znalostní aliance a aliance odvětvových dovedností v rámci programu Erasmus+, akce Marie Curie-Sklodovská a Evropský inovační a technologický institut v rámci programu Horizont 2020. Zapojení zúčastněných stran bude stimulováno rovněž prostřednictvím evropského fóra pro vzdělávání, odbornou přípravu a mládež, evropského fóra univerzit a podniků, fóra pro odborné vzdělávání a přípravu a podnikání a tematických fór v členských státech. Bude probíhat spolupráce s evropskou občanskou společností a evropskými sociálními partnery, aby bylo možné optimálně využívat jejich odborných znalostí a schopnosti oslovit veřejnost.

Nástroje spolupráce ET 2020 se osvědčily, ale neměly vždy účinný dopad na vnitrostátní úrovni, zvláště vzhledem k nedostatečné synchronizaci činností, nedostatkům v oblasti šíření a malému povědomí o užitečnosti výsledků v rámci členského státu. Soubor nástrojů ET 2020 bude posílen:

- Komise v zájmu zlepšení transparentnosti a soudržnosti činností rámce ET 2020 ve spolupráci s členskými státy (včetně trojice předsednictví Rady) připraví **orientační průběžný pracovní plán ET 2020**, který bude zahrnovat a poskytovat jasný přehled klíčových činností, a akcí vzájemného učení pro neformální zasedání vyšších úředníků, tj. během zasedání generálních ředitelů odpovědných za školství, odborné vzdělávání a přípravu a vysokoškolské vzdělávání (dále jen „zasedání generálních ředitelů“) a skupiny na vysoké úrovni pro vzdělávání a odbornou přípravu, pracovních skupin ET 2020, poradních skupin pro evropský rámec kvalifikací a stále skupiny pro ukazatele a měřítka;
- od roku 2016 bude na **konkrétních tématech** týkajících se ET 2020 uvedených v příloze pracovat nová generace **pracovních skupin** ⁽¹³⁾. Jejich mandáty budou navrženy Komisí a upravené s ohledem na připomínky vznesené členskými státy, zejména prostřednictvím Výboru pro vzdělávání. Tyto skupiny budou pravidelně podávat zprávy příslušným neformálním skupinám vyšších úředníků (tj. zasedáním generálních ředitelů a skupině na vysoké úrovni pro vzdělávání a odbornou přípravu), jež budou zajišťovat vedení, a Výboru pro vzdělávání, který Radu seznámí s příslušnými výsledky. Budou podporovány inovativní pracovní metody a výstupy skupin budou lépe šířeny, aby se umožnilo skutečné sdílení poznatků a usnadnila navazující činnost;
- **činnosti vzájemného učení v rámci ET 2020**, které jsou obvykle prováděny v rámci pracovních skupin, budou posíleny a umožní členským státům, jež sdílejí obdobné politické výzvy, pracovat v klastrech. Jako užitečná se ukázala být **vzájemná hodnocení** v kontextu neformálních zasedání generálních ředitelů, pořádaná na dobrovolném základě v rámci provádění společné zprávy z roku 2012 a zaměřená na problémy jednotlivých zemí, avšak je nutná větší příprava a interaktivní dialog. Na podporu konkrétního národního programu reforem lze využít rovněž **vzájemného** individuálně přizpůsobeného **poradenství** ⁽¹⁴⁾;
- **šíření osvědčených postupů** a získaných poznatků s využitím mezinárodních faktů, je-li to na místě, bude posíleno tematickými akcemi, výměnami politických poznatků a různými ujednáními o přenosu znalostí a výměně zkušeností o tom, co v oblasti vzdělávání funguje. V zájmu usnadnění účinného využívání určitých klíčových výsledků ET 2020 subjekty v oblasti vzdělávání a odborné přípravy bude zvláštní pozornost věnována šíření zásadních sdělení v úředních jazycích EU, umožní-li to zdroje. Dohody o šíření budou navíc součástí mandátů pracovních skupin ET 2020 a budou zohledněny v průběžném pracovním plánu;
- **monitor vzdělávání a odborné přípravy**, synchronizovaný s evropským semestrem a poskytující aktuální údaje týkající se jednotlivých témat a zemí, bude systematicky využíván tak, aby byl zdrojem informací pro politické diskuse na úrovni Rady i Evropského parlamentu při projednávání výzev a reforem v oblasti vzdělávání;
- potenciál **programu Erasmus+** bude plně využit v zájmu zvýšení dopadu nástrojů ET 2020, a to rovněž prostřednictvím zařazení přípravy na experimentální politické postupy do pracovních skupin a využívání údajů shromážděných v rámci vynikajících projektů;
- i když byly učiněny pozitivní kroky na posílení spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s Výborem pro zaměstnanost, pokud jde o činnost navazující na společnou zprávu z roku 2012, stále je prostor k prozkoumání způsobů, jak zlepšit a dále strukturovat vztah mezi nimi, například podnícením spolehlivými informacemi podložené diskuse o otázkách lidského kapitálu v souladu se závěry Rady pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele ze dne 9. března 2015;
- posílit spolupráci v rámci Rady pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport i s Radou v jiných složeních.

⁽¹³⁾ Tyto pracovní skupiny, které poprvé zřídila Komise v rámci pracovního programu Vzdělávání a odborná příprava 2010, aby uplatnila otevřenou metodu koordinace ve vzdělávání a odborné přípravě, představují fórum pro výměnu osvědčených postupů v těchto oblastech. Na dobrovolném základě se v nich setkávají odborníci z členských států;

⁽¹⁴⁾ Vzájemné poradenství je nástrojem, který na dobrovolném a transparentním základě shromažďuje odborníky z oboru z malého počtu vnitrostátních správních orgánů za účelem poskytování vnějšího poradenství zemí, která prochází procesem významného politického rozvoje. Má jít nad rámec sdílení informací a má poskytnout fórum pro nalezení řešení problémů jednotlivých zemí v rámci participativního pracovního setkání.

PŘÍLOHA

PRIORITNÍ OBLASTI PRO EVROPSKOU SPOLUPRÁCI V OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ A ODBORNÉ PŘÍPRAVY

Hodnocení v polovině období potvrdilo význam čtyř **strategických cílů** rámce ET 2020, které stanovila Rada roku 2009:

1. realizovat koncepci celoživotního učení a mobility;
2. zvýšit kvalitu a efektivitu vzdělávání a odborné přípravy;
3. prosazovat spravedlnost, sociální soudržnost a aktivní občanství;
4. zlepšit kreativitu a inovace, včetně podnikatelských schopností, na všech úrovních vzdělávání a odborné přípravy.

Hodnocení v rámci těchto strategických cílů vyzdvihlo společný cíl členských států, kterým je zefektivnění stávajících prioritních oblastí činnosti. Tabulka níže navrhuje snížit v období do roku 2020 počet **prioritních oblastí** ze třinácti na šest, kdy každá tato oblast může přispět k jednomu nebo více strategickým cílům, přičemž takový postup je v plném souladu s celkovými politickými prioritami EU a přispívá k nim.

V tabulce níže jsou prioritní oblasti rozvedeny do **konkrétních témat** v reakci na žádost Rady o konkrétnější vymezení témat, na nichž bude třeba v budoucnu pracovat. K práci na těchto oblastech budou využity pracovní metody ET 2020 a příslušný soubor nástrojů; ty i) odrážejí společnou výzvu pro členské státy a ii) ukazují přidanou hodnotu řešení těchto otázek na evropské úrovni. Tato **konkrétní témata** budou základem mandátu příští generace pracovních skupin ET 2020.

Členské státy si v souladu s vnitrostátními prioritami vyberou oblasti a témata pro práci a spolupráci, do kterých se chtějí zapojit.

Prioritní oblasti	Konkrétní témata
1. Relevantní a vysoce kvalitní znalosti, dovednosti a kompetence získané během procesu celoživotního učení se zaměřením na výsledky učení pro zaměstnatelnost, inovace, aktivní občanství a dobré životní podmínky	i. Posílení cílených politických opatření, jež by v celé Evropě vedla ke zlepšení výsledků při získávání základních dovedností , pokud jde o jazykové dovednosti, gramotnost, matematiku, přírodní vědy a digitální gramotnost . ii. Posílení rozvoje průřezových dovedností a klíčových kompetencí v souladu s referenčním rámcem pro klíčové schopnosti pro celoživotní učení, zejména digitálních, podnikatelských a jazykových kompetencí . iii. Znovuzahájení strategií celoživotního učení, pokračování v nich a řešení přechodných fází v rámci vzdělávání a odborné přípravy při současném prosazování přechodů k odbornému vzdělávání a přípravě, vysokoškolskému vzdělávání a dalšímu vzdělávání, včetně neformálního a informálního učení, přechodů mezi těmito druhy vzdělávání a přechodů ze vzdělávání a odborné přípravy do pracovního procesu za pomoci vysoce kvalitního poradenství. iv. Podpora všeoobecného spravedlivého přístupu k cenově dostupnému a vysoce kvalitnímu předškolnímu vzdělávání a péči , zejména v případech znevýhodněných dětí, a dosáhnout pokroku, pokud jde o rámec kvality v této oblasti. v. Omezení předčasného opouštění vzdělávání prostřednictvím podpory strategií zaměřených na účastníky vzdělávání, které se týkají škol s celkovou inkluzivní vizí vzdělávání a možností druhé šance, s důrazem na účinná vzdělávací prostředí a pedagogické postupy. vi. Prosazování významu vysokoškolského vzdělávání pro trh práce a společnost, mimo jiné i lepším chápáním a předjímáním potřeb a výsledků trhu práce, například sledováním profesních drah absolventů vysokoškolského vzdělávání, podporou rozvoje vzdělávacích programů, většími možnostmi praktického vyučování a posílenou spoluprací mezi institucemi a zaměstnavateli.

Prioritní oblasti	Konkrétní témata
	<p>vii. Provádění střednědobých cílů z Rigy v oblasti odborného vzdělávání a přípravy (viz podrobnosti na konci dokumentu) a souběžné posílení Evropské aliance pro učňovskou přípravu a podpora předjímání budoucích potřeb trhu práce v oblasti dovedností.</p> <p>viii. Provádění obnověného evropského programu pro vzdělávání dospělých (viz podrobnosti na konci dokumentu).</p>
<p>2. Inkluzivní vzdělávání, rovnost, spravedlnost, nediskriminace a prosazování občanských kompetencí</p>	<p>i. Řešení stále větší rozmanitosti účastníků vzdělávání a zlepšení přístupu ke kvalitnímu a inkluzivnímu běžnému vzdělávání a odborné přípravě pro všechny účastníky vzdělávání, mimo jiné i ze znevýhodněných skupin, jako jsou účastníci vzdělávání se speciálními potřebami, nově přichozí migranti, osoby z přistěhovaleckého prostředí a Romové, a zároveň boj proti diskriminaci, rasismu, segregaci, šikaně (včetně kybernetické šikany), násilí a stereotypům.</p> <p>ii. Řešení otázky genderových rozdílů ve vzdělávání a odborné přípravě a nerovných příležitostí pro ženy a muže a prosazování genderově vyváženějších možností výběru ve vzdělávání.</p> <p>iii. Usnadnění účinného osvojování vyučovacího jazyka nebo jazyků a jazyka nebo jazyků používaných v zaměstnání u migrantů prostřednictvím formálního a neformálního učení.</p> <p>iv. Podpora občanských, mezikulturních a sociálních kompetencí, vzájemného porozumění a respektu a upevňování demokratických hodnot a základních práv na všech úrovních vzdělávání a odborné přípravy.</p> <p>v. Posilování kritického myšlení spolu s kybernetickou a mediální gramotností.</p>
<p>3. Otevřenost a inovativnost vzdělávání a odborné přípravy, mimo jiné plným přijetím digitálního věku</p>	<p>i. Další zkoumání potenciálu inovativních a aktivních pedagogických postupů, jako jsou interdisciplinární učení a metody založené na spolupráci, s cílem posílit rozvoj relevantních dovedností a kompetencí na vysoké úrovni, a zároveň posilování inkluzivního vzdělávání, včetně znevýhodněných účastníků vzdělávání a účastníků. vzdělávání se zdravotním postižením</p> <p>ii. Podpora spolupráce podněcováním angažovanosti účastníků vzdělávání, učitelů, školitelů, vedoucích pracovníků škol a dalších členů pedagogického sboru, rodičů a širší místní komunity, jako jsou skupiny občanské společnosti, sociální partneři a podniky.</p> <p>iii. Zvyšování součinnosti mezi činnostmi v oblasti vzdělávání, výzkumu a inovací s vyhlídkou na udržitelný růst v návaznosti na rozvoj v oblasti vysokoškolského vzdělání a nově rovněž se zaměřením na odborné vzdělávání a přípravu a školy.</p> <p>iv. Podpora využívání informačních a komunikačních technologií (IKT) za účelem zvýšení kvality a významu vzdělávání na všech úrovních.</p> <p>v. Posilování dostupnosti a kvality otevřených a digitálních vzdělávacích zdrojů a pedagogických postupů na všech úrovních vzdělávání ve spolupráci s evropskými uživateli produktů s otevřeným zdrojovým kódem.</p> <p>vi. Řešení rozvoje digitálních kompetencí na všech úrovních vzdělávání, včetně neformálního a informálního učení, v reakci na digitální revoluci.</p>
<p>4. Intenzivní podpora učitelů, školitelů, vedoucích pracovníků škol a dalších pedagogických pracovníků</p>	<p>i. Posílení náboru, výběru a zapracování těch nejlepších a nejvhodnějších uchazečů o povolání učitele.</p> <p>ii. Zvýšení atraktivnosti učitelského povolání pro obě pohlaví a zlepšení jeho statusu.</p>

Prioritní oblasti	Konkrétní témata
	<p>iii. Podpora počátečního vzdělávání a dalšího profesního rozvoje na všech úrovních, zvláště pokud jde o to poradit si s rostoucí rozmanitostí účastníků vzdělávání, předčasné opouštění vzdělávání, praktické vyučování, digitální kompetence a o inovativní pedagogické postupy, rovněž prostřednictvím nástrojů EU, jako jsou eTwinning, School Education Gateway a elektronická platforma pro vzdělávání dospělých v Evropě (EPALE).</p> <p>iv. Posilování podpory dosahování vynikajících výsledků ve výuce na všech úrovních, při navrhování programů vzdělávání učitelů a ve strukturách učící se organizace a v pobídkových strukturách, jakož i zkoumání nových způsobů posuzování kvality odborné přípravy učitelů.</p>
<p>5. Transparentnost a uznávání dovedností a kvalifikací za účelem usnadnění učení a mobility pracovních sil</p>	<p>i. Posílení transparentnosti, zajišťování kvality a ověřování, a tím uznávání dovedností nebo kvalifikací, včetně dovedností nebo kvalifikací získaných prostřednictvím digitálních, online a otevřených vzdělávacích zdrojů, jakož i neformálního a informálního učení.</p> <p>ii. Zjednodušení a racionalizace transparentnosti, dokumentace a nástrojů ověřování a uznávání, jejichž součástí je přímý kontakt s účastníky vzdělávání, pracovníky a zaměstnavateli a další provádění evropského rámce kvalifikací a národních kvalifikačních rámců.</p> <p>iii. Podpora mobility žáků, učňů, studentů, učitelů, členů pedagogického sboru a výzkumných pracovníků.</p> <p>iv. Rozvoj strategických partnerství a společných studijních programů, zejména posílením internacionalizace vysokoškolského vzdělávání a odborného vzdělávání a přípravy.</p>
<p>6. Udržitelné investice, kvalita a účinnost systémů vzdělávání a odborné přípravy</p>	<p>i. Využití potenciálu investičního plánu pro Evropu v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, včetně podpory modelů financování, jež přilákají soukromé subjekty a kapitál.</p> <p>ii. Povzbuzování členských států k využívání tvorby politik podložených fakty, včetně hodnocení a posuzování systémů vzdělávání a odborné přípravy v zájmu monitorování politik a navrhování reform, které jsou pro poskytování kvalitního vzdělávání účinnější.</p> <p>iii. Podpora inovativních způsobů zajišťování udržitelných investic do vzdělávání a odborné přípravy a případně zkoumání forem financování na základě výkonnosti a sdílení nákladů.</p>

KONKRÉTNÍ PRIORITY PRO ODBORNÉ VZDĚLÁVÁNÍ A PŘÍPRAVU A PRO DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ AŽ DO ROKU 2020

Odvětvové agendy v oblasti odborného vzdělávání a přípravy (kodaňský a bruggský proces) a v oblasti dalšího vzdělávání vyžadují podrobnější vymezení výsledků/priorit na období do roku 2020 a jejich schválení prostřednictvím této společné zprávy.

I. ODBORNÉ VZDĚLÁVÁNÍ A PŘÍPRAVA

V závěrech z Rigy ze dne 22. června 2015 se na období let 2015 až 2020 navrhuje následující nový soubor střednědobých cílů ⁽¹⁾ v oblasti odborného vzdělávání a přípravy:

— Podpora **praktického vyučování** ve všech jeho podobách se zvláštní pozorností věnovanou učňovské přípravě, a to prostřednictvím zapojení sociálních partnerů, společností, komor a poskytovatelů odborného vzdělávání a přípravy a rovněž prostřednictvím podpory inovací a podnikání.

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/doc/2015-riga-conclusions_en.pdf

- Další rozvoj mechanismů **zajištění kvality** v oblasti odborného vzdělávání a přípravy v souladu s doporučením evropského referenčního rámce pro zajišťování kvality v oblasti odborného vzdělávání a přípravy ⁽²⁾ a zavádění průběžných **informačních okruhů a cyklické zpětné vazby do systémů počátečního i dalšího odborného vzdělávání a přípravy** ⁽³⁾ na základě výsledků učení jakožto součástí systémů zajišťování kvality.
- Zlepšování **přístupu k odbornému vzdělávání a přípravě a ke kvalifikacím pro všechny** prostřednictvím flexibilnějších a prostupnějších systémů, zejména v podobě nabídky účinných a integrovaných poradenských služeb a zpřístupněním ověřování neformálního a informálního učení.
- Další posílení **klíčových kompetencí** ve vzdělávacích programech v oblasti odborného vzdělávání a přípravy a poskytování účinnějších příležitostí k získání nebo rozvoji těchto dovedností prostřednictvím počátečního i dalšího odborného vzdělávání a přípravy.
- Zavádění systematických přístupů k **počátečnímu i dalšímu profesnímu rozvoji učitelů, školitelů a mentorů působících v oblasti odborného vzdělávání a přípravy**, a to jak ve školách, tak i na pracovišti, a vytváření příležitostí k takovému profesnímu rozvoji.

II. DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ

V obnoveném evropském programu pro vzdělávání dospělých ⁽⁴⁾, který Rada přijala v roce 2011, byla na období let 2012 až 2014 navržena řada prioritních oblastí, které však byly stanoveny v dlouhodobějším horizontu a v souladu se čtyřmi strategickými cíli rámce ET 2020. Jedná se o tyto konkrétní priority, na něž se mají členské státy za podpory Evropské komise do roku 2020 zaměřit, aby dosáhly dlouhodobější vize uvedeného programu:

- **Řízení:** zajistit soudržnost dalšího vzdělávání s dalšími politickými oblastmi, zlepšit koordinaci, účinnost a přiměřenost potřebám společnosti, hospodářství a životního prostředí; případně zvýšit soukromé i veřejné investice.
- **Nabídka a její využívání:** podstatným způsobem zvýšit nabídku kvalitního dalšího vzdělávání, zejména v oblasti gramotnosti, matematické gramotnosti a digitálních dovedností, a zvýšit jeho využívání prostřednictvím účinného informování, poradenství a motivačních strategií zaměřených na nejpotřebnější skupiny.
- **Flexibilita a přístup:** rozšířit přístup zvýšením dostupnosti učení se praxí a prostřednictvím účinného využívání IKT; zavést postupy pro určení a posouzení dovedností dospělých osob s nízkou kvalifikací a poskytovat dostatek možností druhé šance, jež by vedly k uznání kvalifikace podle evropského rámce kvalifikací pro osoby bez čtvrté úrovně evropského kvalifikačního rámce.
- **Kvalita:** dosáhnout zlepšení v oblasti zajištění kvality, včetně monitorování a posuzování dopadů, zdokonalit počáteční i další vzdělávání osob, které vyučují dospělé, a shromažďovat nezbytné údaje o potřebách, aby bylo možné účinně zacílit a navrhnout opatření.

⁽²⁾ Úř. věst. C 155, 8.7.2009.

⁽³⁾ Úř. věst. C 324, 1.12.2010, s. 5.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 372, 20.12.2011, s. 1.